

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 195

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

datum: 22 november 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) - Ruimtebeslag

Op de [website van het departement omgeving](#) wordt per gemeente kenbaar gemaakt welk percentage ruimtebeslag er geldt. Er wordt hierbij een onderscheid gemaakt tussen gemeenten met een ruimtebeslag van 10-20%; 20-30%; 30-40%; 40-50%; 50% of meer.

Er zijn evenwel geen kaarten online beschikbaar die per gemeente aangeven welke kadastrale percelen al dan niet opgenomen zijn onder ruimtebeslag. Nochtans is het cruciaal om een transparant en helder inzicht te hebben met betrekking tot het gemeentelijke ruimtebeslag in functie van de opmaak van de beleidsplannen Ruimte van de gemeente. Knokke-Heist heeft bijvoorbeeld een ruimtebeslag tussen de 20-30% en scoort hiermee beter dan pakweg een landelijke gemeente als Gavere (30-40%), hetgeen bij sommigen vragen doet rijzen over de criteria die gehanteerd worden om een en ander als ruimtebeslag aan te merken.

1. Wat de kwalificatie van ruimtebeslag betreft.
 - a) Wordt een onbebouwd weiland - een kadastraal perceel van pakweg 2 ha - waarop koeien grazen en dat traditioneel omheind is met de bekende betonpaaltjes en prikkeldraad als ruimtebeslag gekwalificeerd?
 - b) Verandert de kwalificatie indien de prikkeldraadomheining wordt vervangen door een houten afpaling?
 - c) Verandert de kwalificatie indien de koeien louter en alleen worden vervangen door paarden, zonder wijziging van de omheining?
2. Hoe houdt het Departement Omgeving de situatie op het terrein - in concreto op kadastraal perceelsniveau - bij en om de hoeveel tijd worden de gemeentelijke kaarten bijgewerkt?
3. Hoe worden de eigenaars (zakelijke rechthouders) op de hoogte gebracht?
4. Wat is hierbij de rol van de gemeenten?
5. Wanneer zal het Departement Omgeving de kaart van het ruimtebeslag op perceelsniveau online ter beschikking stellen van de burgers?
6. Krijgen de eigenaars de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen indien hun gronden ten onrechte niet of juist wel als ruimtebeslag worden aangemerkt?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 195 van 22 november 2021

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

1. Het begrip 'ruimtebeslag' is gedefinieerd in de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen als de ruimte die ingenomen worden door onze nederzettingen, dus voor huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden en ook parken en tuinen. Deze definitie is gebaseerd op de definitie die de Europese Commissie hanteert voor 'settlement area' of 'artificial land', namelijk "the area of land used for housing, industrial and commercial purposes, health care, education, nursing infrastructure, roads and rail networks, recreation (parks and sports grounds), etc. In land use planning, it usually corresponds to all land uses beyond agriculture, semi-natural areas, forestry, and water bodies." (EC, 2012).

a) Neen. Een onbebouwd weiland van 2ha wordt volgens de definitie niet als ruimtebeslag gekwalificeerd.

b) Neen.

c) Neen.

2. Het Departement Omgeving werkte enkele jaren geleden i.s.m. VITO een methode uit om het ruimtebeslag te meten en in kaartvorm weer te geven. Het concept ruimtebeslag werd daarbij geoperationaliseerd door een combinatie van een aantal landgebruikscategorieën. Deze methode staat in detail beschreven in volgend rapport: "Poelmans Lien, Janssen Liliane, Hamsch Lorenz (2021), Landgebruik en ruimtebeslag in Vlaanderen, toestand 2019, uitgevoerd in opdracht van het Vlaams Planbureau voor Omgeving."

Zie <https://archief-algemeen.omgeving.vlaanderen.be/xmlui/handle/acd/449392>.

Dit rapport is een update van het originele rapport gepubliceerd in 2018. Naast de opmaakmethode voor toestand 2019 gebaseerd op het landgebruiksbestand, beschrijft dit rapport ook de evolutie sinds toestand 2013.

De resulterende kaart die het ruimtebeslag weergeeft, wordt ook als open geodata gepubliceerd en dit voor toestandsjaren 2013, 2016 en 2019. Deze kaarten kunnen geraadpleegd en gedownload worden via Geopunt en/of via de eigen toepassing Ruimtemonitor:

- <https://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/6d2cccc3-10df-4380-a2a4-9c9951973f7e>
- <https://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/6e042822-6506-4650-9189-24c579a60102>
- <https://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/c895a125-fa0c-4f3b-8ad1-8a5de62089fe>
- <https://www.ruimtemonitor.be/lagen/ruimtelijke-kernbegrippen/ruimtebeslag-vlaanderen>

Het gaat om geodatalagen in rastervorm met een resolutie van 10m. Elke rastercel op de kaart heeft dus een oppervlakte van 10mx10m.

3-6. Ruimtebeslag is een samenvoeging van verschillende types feitelijk landgebruik. Het gaat om informatieve kaarten zonder enige juridische gevolgen. De feitelijke toestand van het ruimtebeslag in Vlaanderen wijzigt dagelijks. Het is weinig zinvol en onhaalbaar om ruimtebeslag (feitelijke toestand) vast te leggen in een kaart met een juridisch statuut.

Via www.geopunt.be worden verschillende informatieve datalagen breed verspreid. Aangezien hier geen persoonsgerelateerde of privacy-gevoelige gegevens aan zijn gelinkt of verzameld worden, is er geen verplichting om de eigenaar van een grond actief te verwittigen of op de hoogte te brengen of te houden.

Er wordt geen actieve rol vereist van gemeenten in de opmaak of controle van gegevens op een informatieve kaart van ruimtebeslag. Gemeenten kunnen informatieve kaarten, zoals ruimtebeslag, raadplegen. Indien zij wensen kunnen ze met dergelijke informatieve kaarten hun beleid onderbouwen.

Deze kaart is al sinds 2018 per meetjaar vrij voor het publiek toegankelijk via www.geopunt.be.

Zoals hierboven uitgelegd heeft de informatie op de kaart 'ruimtebeslag' geen verordende waarde. Een bezwaarprocedure is dan ook weinig nuttig.